

I-III/2022

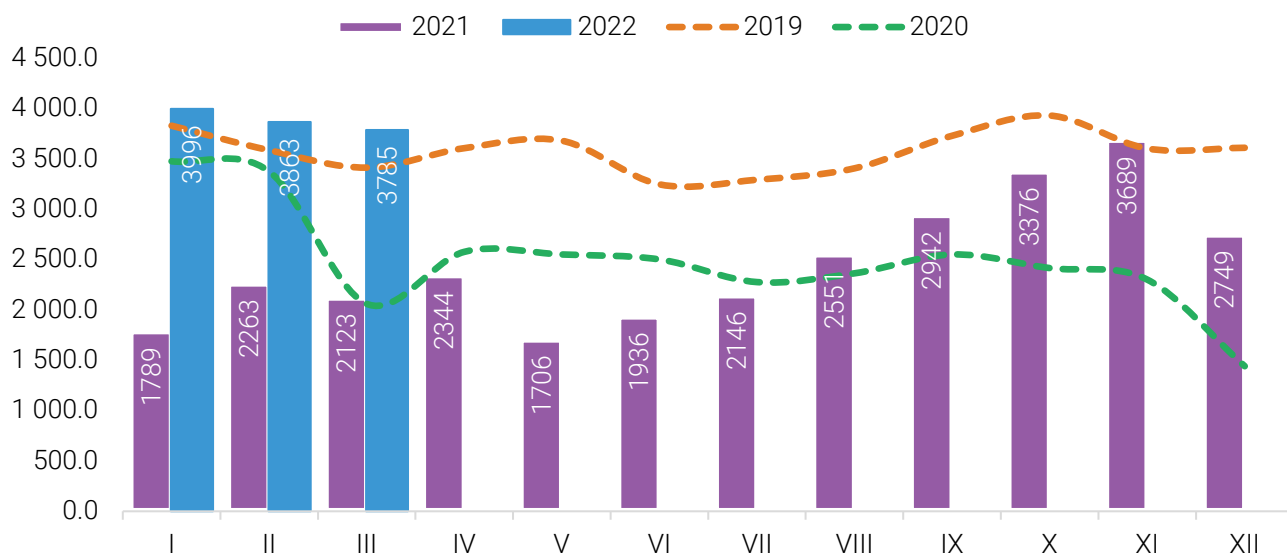
Тархаасан: 2022 оны 4 дүгээр сарын 13

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс 5505 (97.0%)-аар өссөн байна

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2022 оны эхний улиралд 11182 болж, өмнөх оны мөн үеэс 5505 (97.0%)-аар өсжээ. Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс өсөхөд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 4375 (2.6 дахин), хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 902 (52.3%), хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 145 (96.7%), хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 88 (58.3%)-аар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

ЗУРАГ 1. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, сараар

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 583 хэргийн 40 (6.9%) нь Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 11.7 дугаар зүйл (Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг)-ээр зүйлчлэгдсэн байна.

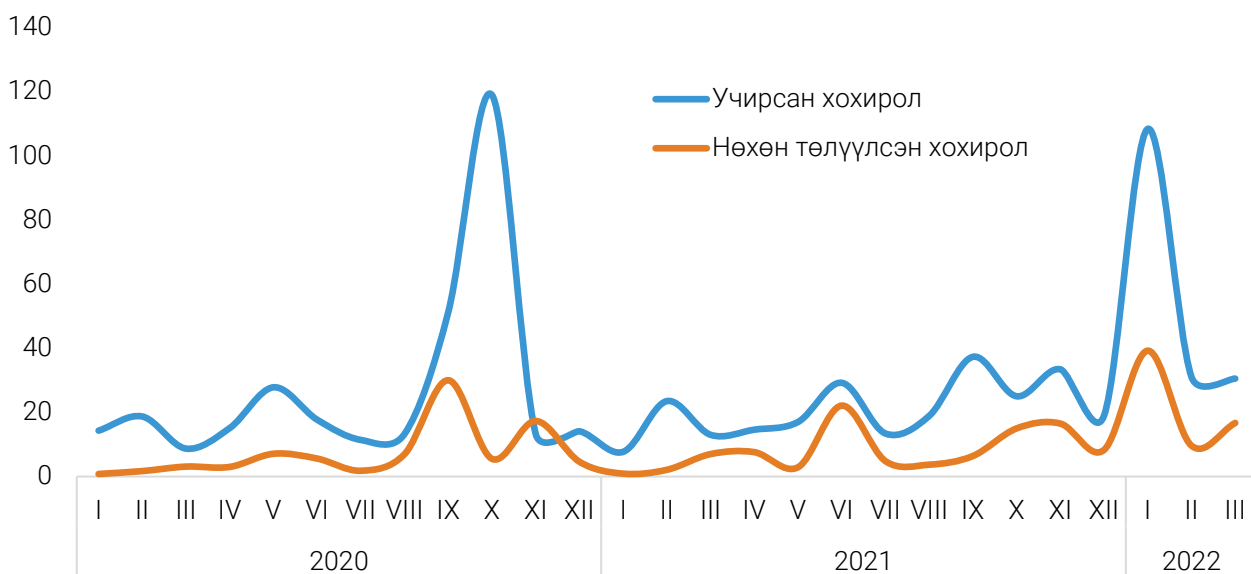
Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг 2022 оны эхний улиралд 40 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 7 (21.2%)-гоор өсжээ. Харин 2022 оны 3 дугаар сард 14 хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх сараас 5 (26.3%)-аар буурсан байна. Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас 2022 оны эхний улиралд 3077 зөрчил бүртгэгдсэний 2106 (68.4%) зөрчлийг шалган шийдвэрлэжээ.

Бүртгэгдсэн гэр бүлийн хүчирхийллийн нийт зөрчил өмнөх оны мөн үеэс 300 (10.8%)-гаар, шийдвэрлэсэн гэр бүлийн хүчирхийллийн нийт зөрчил 89 (4.4%)-өөр тус тус өсжээ.

16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2022 оны эхний улиралд 52 болж, өмнөх оны мөн үеэс 25 (92.6%)-аар өссөн байна. Харин 2022 оны 3 дугаар сард 17 болж, өмнөх сараас 1 (5.5%)-ээр буурчээ.

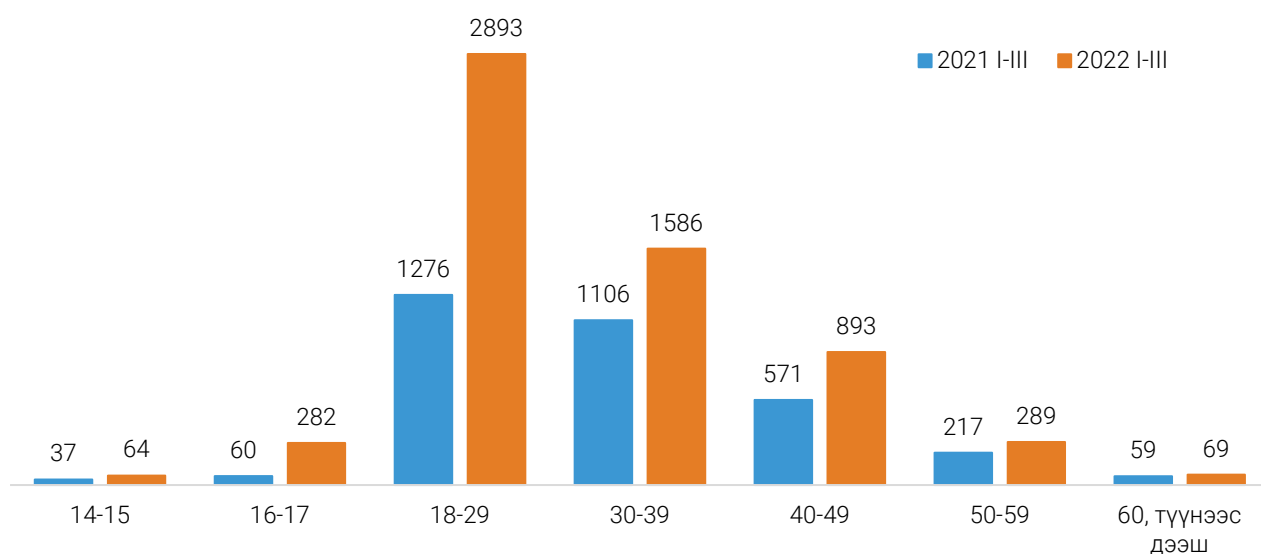
Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 2022 оны эхний улиралд 583 болж, өмнөх оны мөн үеэс 195 (50.3%)-аар, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 1678 болж, 992 (2.4 дахин)-оор, хүүхэд оролцсон хэрэг 312 болж, 236 (4.1 дахин)-гаар, согтуугаар үйлдсэн гэмт хэрэг 1558 болж, 501 (47.4%)-ээр, бүлэглэн үйлдсэн хэрэг 422 болж, 137 (48.1%)-гоор, мансуурсан үедээ үйлдсэн хэрэг 50 болж, 2 (4.2%)-оор тус тус өсжээ.

ЗУРАГ 2. УЧИРСАН ХОХИРОЛ БОЛОН НӨХӨН ТӨЛҮҮЛСЭН ХОХИРОЛ, сараар, тэрбум төгрөгөөр

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2022 оны эхний улиралд 124.8 тэрбум төгрөг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 65.6 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс учирсан хохирол 82.2 (2.9 дахин) тэрбум төгрөгөөр, нөхөн төлүүлсэн хохирол 55.8 (6.7 дахин) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

ЗУРАГ 3. ГЭМТ ХЭРЭГТ ХОЛБОГДСОН ЯЛЛАГДАГЧ, насны бүлгээр, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Гэмт хэрэгт холбогдсон нийт яллагдагчдын тоо 2022 оны эхний улиралд 6076 болж, өмнөх оны мөн үеэс 2750 (82.7%)-аар өсжээ. Нийт гэмт хэрэгт холбогдсон яллагдагчийн 346 (5.7%) нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 1483 (24.4%) нь эмэгтэйчүүд байна.

ХҮСНЭГТ 1. ГЭМТ ХЭРГИЙН УЛМААС ХОХИРСОН, ГЭМТСЭН, НАС БАРСАН ХҮН, насны бүлгээр, хүйсээр, жил бүрийн 1 дүгээр улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	Хохирсон хүн		Гэмтсэн хүн		Нас барсан хүн	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III
7 хүртэлх	36	36	11	20	13	9
8-17	183	496	62	149	5	10
18-29	1 333	2 880	506	843	29	39
30-39	1 781	3 560	627	956	48	70
40-49	1 197	2 225	371	503	37	65
50-59	565	1 209	185	253	35	64
60-69	191	429	47	87	12	30
70, түүнээс дээш	49	89	17	24	4	6
Улсын дүн	5 335	10 924	1 826	2 835	183	293
Эмэгтэй	2 366	4 943	722	1 082	48	78

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүн 2022 оны эхний улиралд 10.9 мянга болж, 532 (4.9%) нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 4943 (45.2%) нь эмэгтэйчүүд байна.

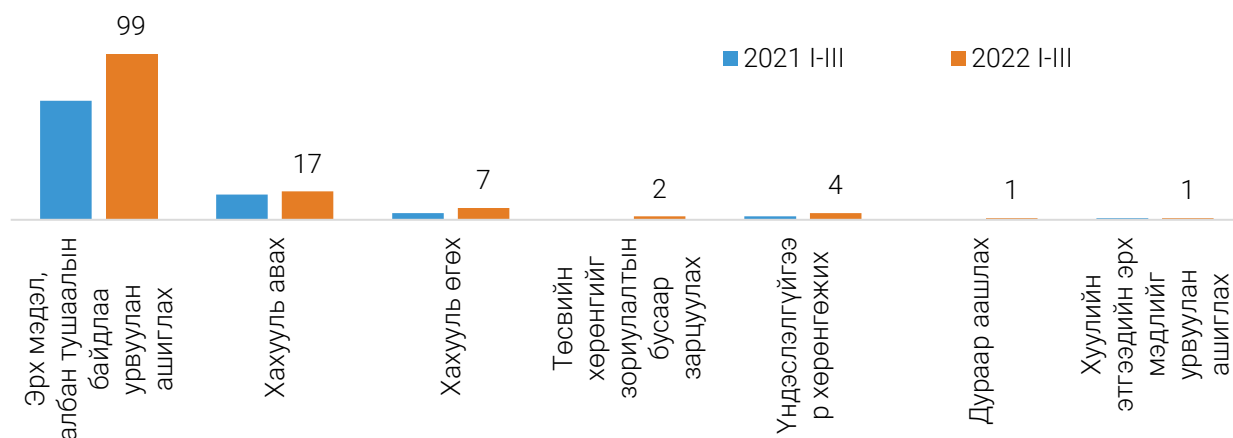
Гэмт хэргийн улмаас 2022 оны эхний улиралд 2835 хүн гэмтэж, 293 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеэс гэмтсэн хүн 1009 (55.3%-) өөр, нас барсан хүн 110 (60.1%-) аар өсжээ.

Улсын хэмжээнд 2022 оны эхний улиралд 19.7 мянган хүн эрүүлжүүлэгдэж, 3.8 мянган хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеэс эрүүлжүүлэгдсэн хүн 1005 (5.4%-) аар нэмэгдэж, харин баривчлагдсан хүн 6 (0.2%-) гаар буурсан байна.

Авлигатай тэмцэх газрын Мөрдөн шалгах хэлтэст 2022 оны эхний улиралд 124 авлигын хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 35 (39.3%-) аар өсжээ. Авлигын гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс өсөхөд эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах гэмт хэрэг 28 (39.4%-) аар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Бүртгэгдсэн 124 авлигын хавтаст хэргийг Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 22 дугаар бүлгийн зүйлээр ангилахад 99 (75.6%) нь эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах, 17 (13.0%) нь хахууль авах гэмт хэрэг, 7 (5.3%) нь хахууль өгөх гэмт хэрэг, 4 (3.0%) нь үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих гэмт хэрэг, 1 (0.8%) нь дураараа аашлах гэмт хэрэг, 2 (1.5%) нь төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах гэмт хэрэг, 1 (0.8%) нь хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах гэмт хэрэг байна.

ЗУРАГ 4. АВЛИГЫН ГЭМТ ХЭРЭГ, хэргийн төрлөөр, жил бүрийн 1 дүгээр улирлын байдлаар

Ойлголт, тодорхойлолт

Гэмт хэрэг: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.

16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг: Тухайн хугацаанд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн тоог 16, түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000-аар үржүүлж тооцно.

Хохирогч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэнд, бусад эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгийн болон эд хөрөнгийн бус хохирол хүлээсэн хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

Гэмт хэргийн хохирол: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохиролд тооцно.

Авлигын гэмт хэрэг: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 22 дугаар бүлэгт зааснаар авлигын гэмт хэрэгт эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах, гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтан эрх мэдлээ урвуулан ашиглах, хахууль авах, хахууль өгөх, гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтныг хахуульдах, улсын нөөцийг хууль бусаар зарцуулах, үрэгдүүлэх, төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах, төрийн өмчийн төсвийн бус хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах, үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих, дураараа аашлах, хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах гэмт үйлдлүүдийг хамруулна.

Яллагдагч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах тогтоолтой танилцсан сэжигтнийг ойлгоно.

Эх үүсвэр:

Цагдаагийн Ерөнхий Газрын мэдээлэл

Ангилал, код:

Гэмт хэргийн статистикийн олон улсын ангилал

Мэдээлэл авах холбоос:

<http://www.nso.mn/>

<http://www.1212.mn/>

Дараагийн мэдээ тархаах хуваарь:

2022 оны 5 дугаар сарын 17

Нийгмийн статистикийн газрын

дарга А.Амарбал

Утас: (976-51)-264805

Нийгмийн статистикийн газрын

статистикч Ц.Дулмаа

Утас: (976-51)-263966

/StatisticMGL

information@nso.mn

1900-1212